

2009 YILI OCAK-MART DÖNEMİ TÜRKİYE DERİ & DERİ MAMULLERİ İHRACATI DEĞERLENDİRMESİ

Türkiye deri ve deri mamulleri ihracatı, 2009 yılı Mart ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre % 32,3 gerileyerek 65,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılı Ocak-Mart döneminde ise, deri ve deri mamulleri ihracatı % 25,2 oranında düşüşle 215,6 milyon dolara gerilemiştir.

Türkiye genel ihracatı, 2009 yılı Mart ayında % 34,9 gerileyerek 7,1 milyar dolar olarak kaydedilmiştir. Türkiye genel ihracatı 2009 yılı Ocak-Mart döneminde ise % 32,9 gerileyerek 21 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Belli Başlı Pazarlarda Deri ve Deri Mamulleri İhracatındaki Gelişmeler

EN ÇOK DERİ ve DERİ MAMULLERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER			
<i>Birim: 1.000 \$</i>			
ÜLKELER	2008 OCAK-MART	2009 OCAK-MART	DEĞİŞİM %
RUSYA FEDERASYONU	81.584	51.656	-36,7
ALMANYA	26.607	20.178	-24,2
İSPANYA	6.786	16.160	138,1
İTALYA	14.088	14.637	3,9
FRANSA	14.149	12.086	-14,6
KAZAKİSTAN	4.086	11.167	173,3
HOLLANDA	10.490	7.911	-24,6
İNGİLTERE	13.898	6.690	-51,9
IRAK	3.845	6.800	76,9
S.ARABİSTAN	3.747	4.696	25,3
YUNANİSTAN	8.612	4.376	-49,2
BULGARİSTAN	10.565	3.732	-64,7
ROMANYA	11.245	3.021	-73,1
DANİMARKA	5.930	2.941	-50,4
ÇİN HALK CUMH.	5.626	2.593	-53,9
ABD	6.405	2.586	-59,6
İLK 15 ÜLKEYE DERİ İHRACATI	227.663	171.230	-24,8
TOPLAM DERİ & DERİ MAMULLERİ İHRACATI	288.164	215.555	-25,2

Deri ve deri mamulleri ihracatımızın en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, Mart ayında % 45,2 düşüşle 12,5 milyon dolar olarak kaydedilirken, aynı ülkeye Ocak-Mart döneminde yapılan ihracat ise % 36,7 düşüşle 51,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Deri ve deri mamulleri ihracatımızın diğer önemli pazarı olan Almanya'ya yapılan ihracat, Mart ayında % 14,6 düşüşle 6,3 milyon dolar olarak kaydedilirken, aynı ülkeye Ocak-Mart döneminde yapılan ihracat ise geçen yılın aynı dönemine göre % 24,2 düşerek 20,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

İspanya'ya yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı Mart ayında % 4,2 artışla 2,3 milyon dolar olarak gerçekleşirken, aynı ülkeye Ocak-Mart döneminde yapılan ihracat ise geçen yılın aynı dönemine göre % 138,1 artışla 16,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Geleneksel pazarlarımızdan İtalya'ya yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı Mart ayında % 22,2 düşüşle 3,9 milyon dolar olarak gerçekleşirken, aynı ülkeye Ocak-Mart döneminde yapılan ihracat ise geçen yılın aynı dönemine göre % 3,9 artışla 14,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

AB pazarındaki önemli ülkelerden Fransa'ya yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı Mart ayında % 31,8 düşüşle 2,5 milyon dolar olarak gerçekleşirken, aynı ülkeye Ocak-Mart döneminde yapılan ihracat ise geçen yılın aynı dönemine göre % 14,6 düşüşle 12,1 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Son dönemde yükselen pazarlardan Kazakistan'a yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı Mart ayında % 26,8 artışla 2,8 milyon dolar olarak gerçekleşirken, aynı ülkeye Ocak-Mart döneminde yapılan ihracat ise geçen yılın aynı dönemine göre % 173,3 gibi yüksek oranda bir artışla 11,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ülke grupları açısından değerlendirilecek olursa, deri ve deri mamulleri ihracatımızın en önemli pazarı olan AB-27 ülke grubuna yapılan ihracat, Mart ayında % 39 düşerken, aynı ülke grubuna Ocak-Mart döneminde yapılan ihracat ise % 27 düşüşle 103,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ülke grupları açısından en ciddi artış oranı Ortadoğu ülke grubuna yapılan ihracatta yaşanmış olup, bu ülke grubuna yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı Mart ayında % 23,3 artış gösterirken, aynı ülke grubuna Ocak-Mart döneminde yapılan ihracat ise % 29,1 artışla 15,4 milyon olarak gerçekleşmiştir.

Ürün Grupları Bazında Deri ve Deri Mamulleri İhracatındaki Gelişmeler

Deri Sektörü dört ayrı fasıl başlığı altında yedi ayrı alt sektörden oluşmaktadır; Bunlar;

Fasıl 41: Ham ve işlenmiş deriler,

Fasıl 42: Deri giyim, saraciye ve seyahat eşyası,

Fasıl 43: Ham post, işlenmiş, kürk, kürkten mamul eşya ve aksesuarı

Fasıl 64: Ayakkabı ve ayakkabı aksamıdır.

Fasıllar bazında toplam deri ve deri ürünleri ihracatımız ve ürün gruplarının ihracattan aldığı paylar aşağıdaki tablolarda mevcuttur.

Türkiye'nin Deri Sektörü İhracatında Fasılların Payı			
Birim:1000\$	2008 Ocak-Mart	2009 Ocak-Mart	09/08 Değişim %
Deri ve Deri Mamülleri İhracatı	288.164	215.555	- 25,2
F41	28.772	15.876	- 44,8
Toplam Deride Payı %	10	7	
F42	119.895	94.201	- 21,4
Toplam Deride Payı %	42	44	
F43	43.266	34.459	- 20,4
Toplam Deride Payı %	15	16	
F64	98.956	73.470	- 25,8
Toplam Deride Payı %	34	34	

Kaynak: İTKİB

2008-2009 OCAK-MART DERİ İHRACAT RAKAMLARI FASILAR BAZINDA (1000 \$)							
DÖRTLÜ	DÖRTLÜ ADI	2008 Mart	2009 Mart	Değişim	2008 Ocak-Mart	2009 Ocak-Mart	09/08 Değişim
4101	SİĞİR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DERİLERİ-HAM	0	0	0,0%	48	1	-97,9%
4102	KOYUN VE KUZULARIN HAM DERİLERİ	44	0	-100,0%	75	0	-100,0%
4103	DİĞER HAM DERİLER	0	0	0,0%	48	10	-79,2%
4101-4103	HAM DERİ TOPLAMI	44	0	-100,0%	171	11	-93,6%
4104	SİĞİR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	2.255	1.365	-39,5%	6.890	3.215	-53,3%
4105	KOYUN VE KUZULARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	403	52	-87,1%	1.309	241	-81,6%
4106	DİĞER HAYVANLARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	6	245	3983,3%	78	459	488,5%
4107	SİĞİR VE ATLARIN DABAKLANMIŞ VE HAZIRLANMIŞ DERİ VE KÖSELESİ	4.566	3.206	-29,8%	12.922	8.757	-32,2%
4112	KOYUN VE KUZULARIN DİĞER DERİ VE KÖSELELERİ	249	33	-86,7%	852	114	-82,5%
4113	DİĞER HAYVANLARIN DİĞER DERİ VE KÖSELELERİ	998	203	-79,7%	3.075	469	-84,7%
4114	GÜDERİ; RUGAN VE RUGANLA DERİ VE KÖSELE; METALİZE DERİ VE KÖSELE	67	41	-38,8%	233	68	-70,8%
4115	DERİ,KÖSELELERİN ŞERİT,YAPRAK, EVHA, KIRPINTI, DÖKÜNTÜ VB.(DERİ EŞYAS)	254	192	-24,4%	720	375	-47,9%
4104-4115	YARI İŞLENMİŞ/İBTİMİŞ DERİ TOPLAMI	8.798	5.337	-39,3%	25.879	13.698	-47,1%
4201	HER TÜR HAYVAN İÇİN SARACİYE EŞYASI, EYER VB.(MAL EDİLDİĞİ MADDE NE O	43	36	-16,3%	249	155	-37,8%
4202	DERİ, KÖSELE VB. DEN SEYAHAT EŞYASI	11.572	6.974	-39,7%	32.815	23.254	-29,1%
4203.21/29/30/40	DERİ EL DİVEN KEMER VE AKSESUARLAR	3.930	3.119	-20,6%	13.667	8.735	-36,1%
4204	DERİ VE KÖSELEDEN MAKİNA, MEKANİK CİHAZ VB. İÇİN EŞYA	0	0	0,0%	0	0	0,0%
4205	DERİ VE KÖSELEDEN DİĞER EŞYA	812	410	-49,5%	2.677	1.260	-52,9%
4206	BAĞIRSAK, KURSAK, MESANE, VETERDEN MAMUL EŞYA	0	0	0,0%	0	0	0,0%
4201-4202-4203.21/29/30/40-4204	SARACİYE TOPLAMI	16.357	10.539	-35,6%	49.408	33.404	-32,4%
4203.10	DERİ VE KÖSELEDEN GİYİM EŞYASI	20.013	12.132	-39,4%	70.479	60.791	-13,7%
4203.10	DERİ GİYİM TOPLAMI	20.013	12.132	-39,4%	70.479	60.791	-13,7%
4301	HAM POSTLAR	214	141	-34,1%	577	141	-75,6%
4302	DABAKLANMIŞ, APRELENMİŞ KÜRKLER	3.924	2.047	-47,8%	9.624	9.776	1,6%
4301-4302	HAM VE İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI	4.138	2.188	-47,1%	10.201	9.917	-2,8%
4303	KÜRKTEN GİYİM EŞYASI, AKSESUARLARI, KÜRKTEN DİĞER EŞYA	9.655	6.751	-30,1%	33.055	24.516	-25,8%
4304	TAKLİT KÜRK VB. MAMUL EŞYA	2	22	1000,0%	10	28	180,0%
4303-4304	KÜRK GİYİM EŞYASI TOPLAMI	9.657	6.773	-29,9%	33.065	24.544	-25,8%
6401	DİŞ TABANI, YÜZÜ KAUÇUK VE PLASTİK-SU GEÇİRMEZ AYAKKABI	389	145	-62,7%	1.021	473	-53,7%
6402	DİŞ TABANI, YÜZÜ KAUÇUK VE PLASTİK DİĞER AYAKKABI	8.679	7.656	-11,8%	17.868	16.249	-9,1%
6403	YÜZÜ DERİ, TABANI KAUÇUK, PLASTİK, TABİLİ, SUNİ VB KÖSELE AYAKKABI	17.612	11.713	-33,5%	54.587	36.586	-33,0%
6404	YÜZÜ DOKUMA MADDELERİNDEN, TABANI KAUÇUK, PLASTİK VB AYAKKABI	3.631	3.386	-6,7%	9.001	6.823	-24,2%
6405	DİĞER AYAKKABI	2.679	1.945	-27,4%	7.079	5.701	-19,5%
6406	AYAKKABI AKSAMI, İÇ TABAN, TOPUK RAMPASI, GETR, TOZLUK, DOLAK VB	2.962	2.566	-13,4%	9.400	7.658	-18,5%
64	AYAKKABI TOPLAMI	35.962	27.411	-23,8%	98.956	73.470	-25,8%
GENEL DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TOPLAMI		94.959	64.380	-32,2%	288.159	215.835	-25,1%

Ham post ve işlenmiş deri (Fasıl 41) ihracatında 2009 yılı Ocak-Mart döneminde 15,9 milyon dolarlık ihracat performansı ile geçen yılın aynı dönemine göre % 44,8 oranında düşüş yaşanırken, bu fasılın toplam deri sektörü ihracatı içindeki payı % 10'dan % 7 seviyesine gerilemiş bulunmaktadır.

Fasıl 41 dahilinde ham deri (4101, 4102, 4103) ve yarı işlenmiş/bitmiş deri (4104, 4105, 4106, 4107, 4112, 4113, 4114, 4115) ayrı ayrı değerlendirilmekte olup, Fasıl 41'de yapılan ihracatın büyük kısmı yarı işlenmiş/bitmiş deri alt grubundan yapılmaktadır.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri alt grubundan 2009 yılı Ocak-Mart döneminde 13,7 milyon dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre düşüş oranı % 47,1 seviyesindedir.

Sektörün en büyük ihracat kalemi olan **deri giyim, saraciye ve seyahat eşyalarının** (Fasıl 42) ihracatı, aynı dönemde % 21,4 oranında düşerek 94,2 milyon dolara gerilemiş bulunmaktadır.

Bu fasıl grubunun toplam deri ve deri mamulleri ihracatından aldığı pay geçen yılın Ocak-Mart döneminde % 42 düzeyindeyken, bu yılın aynı döneminde % 44 seviyesine yükselmiştir.

Fasıl 42 dahilinde saraciye (4201, 4202, 4203.21, 4203.29, 4203.30, 4203.40, 4204, 4205, 4206) ve deri giyim (4203.10) ürünleri ayrı ayrı değerlendirilmektedir.

2009 yılı Ocak-Mart döneminde Fasıl 42 kapsamında yapılan ihracatın 60,8 milyon dolarlık kısmı deri giyim grubundan gerçekleştirilmiştir. Bu sonuçla, deri giyim grubunda yapılan ihracat bu dönemde % 13,7 düşüş göstererek, diğer ürün gruplarına göre nispeten iyi bir performans sergilemiş bulunmaktadır.

Fasıl 42 kapsamında bulunan diğer ürün grubu olan saraciye grubunda aynı dönemde 33,4 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. Böylelikle, bu ürün grubunda bu dönemde yapılan ihracat, bir önceki yılın aynı dönemine göre % 32,4 düşüş göstermiş bulunmaktadır.

Kürk ve kürkten mamul eşya ürün grubundan (Fasıl 43) gerçekleştirilen ihracat ise, 2009 yılının Ocak-Mart döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 20,4 oranında düşerek 34,5 milyon dolar seviyesine gerilemiştir.

Bu fasılda gerçekleştirilen ihracat toplam deri ürünleri ihracatından 2008 yılının Ocak-Mart döneminde % 15 pay alırken, 2009 yılının aynı döneminde ise bu oran % 16 seviyesine yükselmiştir.

Fasıl 43 dahilinde ham ve işlenmiş kürk (4301, 4302) ve kürk giyim eşyası ürün grupları (4303, 4304) ayrı ayrı değerlendirilmekte olup, Fasıl 43'de yapılan ihracatın büyük bir kısmı kürk giyim eşyası ürün grubundan yapılmaktadır.

Kürk giyim eşyası grubunda bu dönemde 24,5 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, bu sonuç 2008 yılının aynı dönemine göre % 25,8 düşüşü göstermektedir.

Fasıl 43-kürk ve kürkten mamul eşya grubunun diğer alt grubu olan ham ve işlenmiş kürk grubu ihracatı, aynı dönemde 9,9 milyon dolar olarak gerçekleşerek % 2,8 oranında düşmüş bulunmaktadır.

Ayakkabı ve ayakkabı aksamı ihracatında (Fasıl 64), 2009 yılının Ocak-Mart döneminde 73,5 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre % 25,8'lik düşüş kaydedilmiştir.

Bu fasıl grubunun toplam deri ve deri mamulleri ihracatından aldığı pay geçen yılın Ocak-Mart döneminde % 34 düzeyindeyken, bu yılın aynı döneminde de değişmeyerek % 34 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Üretimde ve Kapasite Kullanımında Meydana Gelen Gelişmeler

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan Sanayi Üretim İndeksine göre, 2009 yılı Ocak ayında, geçen yılın aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, deri ve deri mamulleri imalatı üretim endeksi % 31,1 düşüş göstermiştir.

Diğer yandan, Türkiye İstatistik Kurumu'nun Aylık İmalat Sanayinin Eğilim Anketi'ne göre, 2009 yılının Şubat ayı itibarıyla deri ve deri mamulleri sektöründe kapasite kullanım oranının % 57,6 olduğu görülmektedir. 2008 yılının Şubat ayında deri ve deri mamulleri sanayinde kapasite kullanım oranı % 65,9 seviyesindeydi. Böylelikle, Şubat ayında deri ve deri mamulleri kapasite kullanım oranı geçen yılın aynı dönemine göre % 8,3 oranında gerilemiş oldu.

Görüldüğü üzere deri ve deri mamulleri sektörü hem ihracatta hem de üretimde performans kaybı göstermektedir. Bu kaybı sadece küresel ekonomik krize bağlamak eksik olur. Sektörün hareket alanını kısıtlayan en büyük sorun, geleneksel pazarlardaki daralmanın yanı sıra finansal maliyetlerin artması ve kredi hacminin daralıyor olmasıdır.

*İTKİB Genel Sekreterliği
AR & GE ve Mevzuat Şubesi
01.04.2009*